

verspreidde een zacht licht: hetzelfde licht, dat 's zomers duizenden naar 't Scheveningsche strand trekt, als 't bekend wordt, dat 'de zee licht'. Eindelijk knipte ik 't electrisch licht op en ik zag, dat de kleine tooverwereld was: een bak, waarin soepbeenderen, vischgraten en aardappelschillen lagen. Niettegenstaande het electrisch lampje een sterkte had van 32 kaarsen, was 't niet sterk genoeg om 't licht uit den bak, die in de schaduw van de keukentafel stond, geheel onzichtbaar te maken. Eén beentje was vooral opmerkelijk. Ik nam 't uit den bak om de lichtsterkte te beproeven. Ik haalde mijn horloge van de waschtafel en knipte toen 't licht uit. En — 't is geen overdrijving wat ik hier neerschrijf — toen ik 't beentje bij de wijzerplaat hield, kon ik, zonder eenige hulp van welk ander schijnsel ook, zien hoe laat het was. Op mijn weg naar de zieke, met 't doel haar het verschijnsel ook te laten zien, geleek ik wel een fakkeldrager. In 't slaapvertrek, dat door een waxinekaarsje verlicht werd, was 't verschijnsel overal zeer duidelijk waar te nemen, zelfs op zeer geringen afstand van 't kaarsje. Door 't beetpakken waren eenige lichtende puntjes aan duim en vinger gekomen.

Om te zien welken invloed het zou hebben, heb ik 't beentje onder de waterleidingkraan gehouden. Het licht verminderde toen plotseling zeer sterk. Een onmiddellijk bad van warm water bracht hierin weinig verandering.

Aangezien de beenderen en graten in den bak geen bijzonder frisschen geur verspreidden, heb ik ze voor mest achter in den tuin geworpen. Ook daar nog zag ik, gedurende eenige avonden, lichtende puntjes, die mij aan glimwormen deden denken. Mijn fakkel heb ik bewaard. Die heeft nog ruim een week gebrand! Toen is haar licht uitgegaan. Een dompeling in zout water heeft haar niet meer kunnen aansteken.

Toen ik 14 dagen later weer beenderen, graten en aardappelschillen onder de tafel plaatste om de dingen af te wachten, die komen zouden, kwam er niets. Herhaalde malen, op verschillende tijden, heb ik een bezoek gebracht op 't kalveren-visschen-kerkhof, maar zonder eenig resultaat. Eindelijk heeft de vuilnisman mijn heele laboratorium meegenomen naar de vuilverbranding, waar de beenderen en graten wel gedwongen zullen worden te doen wat ze bij mij niet vrijwillig deden.

Rotterdam.

CORN. PAS.

Nachtgezag der spreeuwen. — Toen ik Vrijdag 14 Februari 's avonds tegen elf uur met lichte maan door het plantsoen van Utrecht liep, werd ik verrast door een groot lawaai van een troep spreeuwen. Het rumoer kwam uit eenige coniferen, die achter in een tuin stonden, welke tuin aan het plantsoen grensde. Ik kon er dicht bij komen. Het was een geschreeuw, gefladder en gezang van belang, minuten ver was het reeds te hooren.

De vogels zongen juist of het volop voorjaar en klaarlichte dag was, terwijl toch de ijsbaan dien dag nog geopend was en het tegen elf uur 's avonds ging! Het zingen en fladderen ging onophoudelijk door, al was het den eenen tijd sterker dan den anderen.

Hoeveel spreeuwen er wel waren, kan ik moeilijk schatten, maar als ik in de handen klapte, vlogen er wel een 25 de lucht in. De meeste gingen maar een paar meter hoog en zaten dan al weer, maar enkele vlogen hoog de heldere lucht in, tot boven de boomen van het plantsoen, om even later weer plotseling neer te vallen. Een poosje later had de heele troep zich enkele meters verplaatst. Of de vertooning meer dan één avond gehouden is, kan ik niet zeggen, want ik woon niet in Utrecht.

Ik heb nooit zooiets gehoord en gezien, zoo laat in den avond en met zulk winterweer. Wel heb ik natuurlijk meermalen in 't voorjaar 's avonds laat een enkele verliefde spreeuw achter een dakpan een serenade aan een andere spreeuw hooren brengen, maar dat is heel iets anders als daar in Utrecht. Een en ander wijst er, dunkt mij, op, dat die spreeuwen daar in de stad het nog zoo kwaad niet gehad hebben met de vorst en de sneeuw, anders zouden ze zoo'n drukte niet maken.

Hier in Nijkerk, waar ik woon, hebben ze, geloof ik, meer van den winter geleden. Er was hier ook veel meer sneeuw gevallen, en er waren hier dezen winter veel spreeuwen overgebleven.

In een groepje boomen, waar er vóór de vorst 's avonds wel een 30 bijeen kwamen, zie ik er nu niet meer dan 10 of 12. Mogelijk ook, dat een gedeelte nog vertrokken is. Eén heb ik dood in de sneeuw gevonden en verscheidene zagen er vrij treurig uit. Nu dooit het, en komt er weer verlichting voor de vogels.

Nijkerk (Vel.).

M. M. v. ESVELD.

Kleinbloemige veldkers. — Kleinbloemige vormen van *C. pratensis* zijn niet zoo zeldzaam als waarvan de heer Sipkes in de vorige afl. sprak. Wij hebben ze reeds jaren lang in 't herbarium. Ook in de literatuur zijn ze te vinden; vgl. het opstel van den heer A. W. Kloos *Ned. Kruidk. Archief* 1915, pag. 121, waarin deze vorm benoemd wordt als *C. pratensis micropetala*. Amsterdam.

JANSEN.